

Aseman Lapset ry:n lausunto poliisin ennalta estävän toiminnan strategiasta

Aseman Lapset ry tekee tiivistä yhteistyötä valtakunnallisesti poliisiviranomaisten kanssa. Järjestön näkökulmasta Helsingin ennalta estävä toiminta ja Itä-Uudenmaan ennalta estävät toiminnot toimivat pääkaupunkiseudun alueista parhaiten. Yhteistyö eri järjestöjen, erityisesti Aseman Lapset ry:n ja muiden toimijoiden kanssa on sujuvaa. Luottamus ja verkostojen hyödyntäminen on näillä alueilla luonnollinen toimintatapa osana ennalta estävän toimintaa. Yhteistyön hyötynä päästään puuttumaan syvemmälle ja pitkävaikutteisemmin vaikeisiin nuorten välisiin konflikteihin esimerkiksi kouluissa ja lähiöalueilla, mikä ehkäisee rikoksia ja uusia konflikteja. Vastaavasta toimintatavasta voisi ottaa mallia ainakin suuremmilla paikkakunnilla.

Helsingin poliisilaitoksen ankkuritiimin koko vastaa useiden pienempien paikkakuntien kokoa, vaikka Helsingissä rikosten määrät ovat volyymiltaan suuremmat. Yhdenvertaisen ohjauspalvelun toteutumiseksi tähän tulisi kiinnittää huomiota.

Helsingissä on aloittanut 1.3.2018 nuorten tutkintaryhmä, joka tehostaa entisestään ennalta estävän toiminnan paikallisen ongelmanratkaisun toimintaa yhteistyössä ankkurin kanssa. Näiden kaikkien eri toimintojen yhteistyö keskenään on tehostanut poliisin toimintaa. Esimerkiksi kun Helsingissä puututtiin Aseman Lapset ry:n K-0-hankkeessa nuorten rikoksiin kouluissa yhdessä ennalta estävän toiminnan kanssa, oli toiminta vaikuttavaa. Linkki tutkimukseen:

https://www.nuorisotutkimusseura.fi/images/2018_hastbacka_monialainen_verkostotyö_pdf.pdf

Ennalta estävän toiminnan strategiasta puuttuu lakisääteisen rikos- ja riita-asian sovittelutoiminnan hyödyntäminen rikosten ja syrjäytymisen ennaltaehkäisyssä. Useiden tutkimusten mukaan sovittelulla interventiona on erityisen hyvä vaikuttavuus, mitä varhaisemmassa vaiheessa rikoskiertä sitä päästään hyödyntämään. Ennalta estävän toiminnan poliisit pääsevät varhaisessa vaiheessa puuttumaan erilaisiin nuorten konflikteihin.

Tällä hetkellä rikosasiat ohjautuvat pääsääntöisesti tutkintalinjalta sovittelutoimistoihin. Rikoksen tapahtuma-ajan ja sovittelutoimistoon ohjautumisen välissä on pahimmillaan huomattu olevan useita vuosia. Ennalta estävä toiminta voisi pyrkiä ohjaamaan varhaisemmassa vaiheessa erityisesti lasten ja nuorten rikos- ja riita-asioita sovittelutoimistoon. Mikäli rikos ohjautuu kovin myöhään sovitteluun, on nuoren elämäntilanteessa saattanut tapahtua jo useita muitakin seikkoja, eikä sovittelu tule silloin oikea-aikaisesti. Tällöin se ei myöskään toimi interventiona mahdollisen alkavan rikoskierteen katkaisemiseksi.

Aseman Lapset ry on toteuttanut lasten ja nuorten rikos- ja riita-asioiden sovittelua kehittävää katusovittelutoimintaa valtakunnallisesti yhteistyössä THL:n ja paikallisten sovittelutoimistojen kanssa. Työtä tehdessä on huomattu, että poliisien ohjauspalvelut eivät ole yhdenvertaiset eri puolilla Suomea. Joillain paikkakunnilla sovitteluun ohjautuminen on henkilöitynyttä. Tämä on johtanut siihen, että mikäli yksittäinen poliisi esimerkiksi ankkuritoiminnassa ei näe sovittelua

hyväksi, ei sovitteluun ohjata joillain paikkakunnilla juurikaan juttuja. Ohjautumista tulisi tältä osin yhdenmukaistaa. Sovitteluun voisi lisäksi pyrkiä ohjaamaan muitakin ilmiöitä ja konflikteja esimerkiksi naapurustoissa. Vaikka rikosten tunnusmerkistöt eivät täyty, niin poliisi voisi ohjata näitä riita-asian sovittelualoitteina sovittelutoimistoihin. Näin ehkäistäisiin konfliktien pitkittymistä ja kehittymistä rikosasioiksi asti.

Helsingissä 19.9.2018

Christian Wentzel

Toiminnanjohtaja
Aseman Lapset ry

